

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

LWA – 4101-023-04/2014

P/14/119

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa

T +48 22 444 57 72, F +48 22 444 57 62

lwa@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/119 – Działania administracji publicznej na rzecz ochrony praw mniejszości romskiej w Polsce.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontrolerzy	1. Agnieszka Mazur-Śledzińska, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 92855 z dnia 1 grudnia 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2) 2. Paweł Piotrowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 93557 z dnia 10 grudnia 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 3-4)
Jednostka kontrolowana	Radomskie Stowarzyszenie Romów „Romano Waś” ¹ .
Kierownik jednostki kontrolowanej	Julita Bogdanowicz-Gregorczyk – Prezes Zarządu Stowarzyszenia. (dowód: akta kontroli str. 5-6)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości², realizację przez Stowarzyszenie w badanym okresie (tj. w latach 2012-2014) zadań adresowanych do romskiej mniejszości etnicznej, współfinansowanych ze środków publicznych na podstawie umów zawartych z Wojewodą Mazowieckim.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Stowarzyszenie zrealizowało zadania adresowane do osób pochodzenia romskiego, współfinansowane ze środków dotacji przekazanych przez Wojewodę Mazowieckiego, poza jednym przypadkiem, w którym po podpisaniu umowy wycofało się z jej realizacji. W ramach realizacji umów zawartych w tym zakresie Stowarzyszenie zorganizowało dla tej społeczności warsztaty taneczne i muzyczne, zajęcia z doradcą zawodowym i psychologiem oraz sfinansowało opracowanie poradnika edukacyjno-zawodowego. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły w szczególności nieprowadzenia przez Stowarzyszenie wyodrębnionej ewidencji księgowej dla środków publicznych otrzymanych na realizację tych zadań i wydatków dokonywanych z tych środków. Ponadto w ramach realizacji jednego z zadań objętych dofinansowaniem, pt. „Moja przyszłość”, Stowarzyszenie zakwalifikowało do udziału w zajęciach z doradcą zawodowym i psychologiem nie tylko młodzież, do której miało być adresowane przedmiotowe zadanie, zgodnie z ofertą stanowiącą załącznik do umowy zawartej z Wojewodą Mazowieckim, ale również dzieci i osoby dorosłe.

¹ Zwane dalej także: „Stowarzyszeniem”.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Wykorzystanie i rozliczenie środków publicznych, przekazanych w ramach Programu na rzecz społeczności romskiej oraz finansowanych w 2014 r. z rezerwy celowej

1.1. Realizacja zobowiązań wynikających z zawartych umów o udzielenie dotacji celowej.

Opis stanu
faktycznego

1.1.1. W badanym okresie Stowarzyszenie otrzymało od Wojewody Mazowieckiego³ dotacje z budżetu państwa na łączną kwotę 62,6 tys. zł z przeznaczeniem na dofinansowanie realizacji czterech projektów, w tym:

- w 2013 r. - 13,0 tys. zł (ze środków przeznaczonych na finansowanie w tym roku Programu na rzecz społeczności romskiej w Polsce), z przeznaczeniem na organizację dla społeczności romskiej warsztatów dziennikarskich⁴ oraz integracyjnych warsztatów muzycznych⁵;
- w 2014 r. - 49,6 tys. zł (ze środków z rezerwy celowej), z przeznaczeniem na organizację dla młodzieży romskiej zajęć z doradcą zawodowym i psychologiem⁶ oraz opracowanie publikacji (książki) dla młodzieży romskiej uczęszczającej do szkół gimnazjalnych, stanowiącej praktyczny poradnik dookreślający predyspozycje i możliwości rozwoju edukacji i kariery zawodowej młodych Romów⁷ (zadania pt. „Moja przyszłość” i „Moja Kariera”).

(dowód: akta kontroli str. 12-61, 77-79, 89)

Umowy z Wojewodą Mazowieckim na realizację ww. zadań zawarte zostały w 2013 r. na podstawie wniosków Stowarzyszenia w sprawie realizacji zadań Programu na rzecz społeczności romskiej w Polsce, natomiast w 2014 r. – na podstawie ofert Stowarzyszenia złożonych w ramach otwartego konkursu ofert na realizację zadań z zakresu działań edukacyjnych adresowanych do romskiej mniejszości etnicznej w województwie mazowieckim.

Znajdujące się w Stowarzyszeniu egzemplarze wniosków oraz ofert w oparciu o które zawarto powyższe umowy były kompletne, tj. m.in. zawierały opisy zadań wraz z ich kosztorysami. Były jednak niepodpisane oraz nie zawierały daty sporządzenia i daty ich złożenia (wpływu) do Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego (MUW).

(dowód: akta kontroli str. 17-76, 286)

Prezes Zarządu Stowarzyszenia wyjaśniła m.in., że jednostka ta nie posiada kopii wniosków i ofert, które przesłane zostały do MUW za pośrednictwem poczty w jednym egzemplarzu.

(dowód: akta kontroli str. 103)

1.1.2. Ustalono, że w przypadku zadania pt. „Warsztaty dziennikarskie dla przedstawicieli społeczności romskiej”, Stowarzyszenie wycofało się z realizacji podpisanej w tym zakresie umowy nr 1/R/2013 z dnia 8 kwietnia 2013 r. zwracając 5 czerwca 2013 r. Wojewodzie Mazowieckiemu całość środków otrzymanych 2 maja

³ W 2012 r. Stowarzyszenie nie otrzymało dotacji od Wojewody Mazowieckiego.

⁴ Umowa 1/R/2013 z 8 kwietnia 2013 r., którą przyznano dofinansowanie w kwocie 8,0 tys. zł.

⁵ Umowa 2/R/2013 z 8 kwietnia 2013 r., którą przyznano dofinansowanie w kwocie 5,0 tys. zł.

⁶ Umowa WPS-VI.6113.20.2014 z 31 października 2014 r., którą przyznano dofinansowanie w kwocie 19,2 tys. zł.

⁷ Umowa WPS-VI.6113.21.2014 z 31 października 2014 r., którą przyznano dofinansowanie w kwocie 30,4 tys. zł.

2013 r. na ten cel w kwocie 8,0 tys. zł. W piśmie z dnia 20 maja 2013 r. skierowanym w tej sprawie do MUW Stowarzyszenie poinformowało o wystąpieniu problemów z realizacją przedmiotowego zadania związanych z faktem uczestniczenia tej jednostki w tym samym okresie (w partnerstwie z inną organizacją) w realizacji takiego samego rodzaju zadania finansowanego ze środków Unii Europejskiej.

(dowód: akta kontroli str. 12-24, 77-79, 98-99)

Prezes Zarządu Stowarzyszenia wyjaśniała, że Stowarzyszenie uczestniczyło w realizowanym od 1 marca 2013 r. podobnym zadaniu, finansowanym ze środków Unii Europejskiej w partnerstwie ze Szkolnym Związkiem Sportowym w Radomiu.

W 2012 r., z chwilą składania do Wojewody Mazowieckiego wniosku o dofinansowanie zadania pt. Warsztaty dziennikarskie dla przedstawicieli społeczności romskiej, Stowarzyszenie nie miało informacji na temat rozstrzygnięcia konkursu dotyczącego projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej. Umowa na realizację tego projektu podpisana została z „Władzą Wdrażającą Programy Europejskie” w dniu 30 kwietnia 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 102, 284)

1.1.3. Pozostałe trzy zadania objęte dofinansowaniem ze środków przekazanych przez Wojewodę Mazowieckiego zostały zrealizowane.

Zadanie pt. Integracyjne warsztaty muzyczne dla społeczności romskiej zostało zrealizowane zgodnie ze złożonym wnioskiem stanowiącym załącznik nr 1 do umowy 2/R/2013 z dnia 8 kwietnia 2013 r. Na zajęciach tanecznych i muzycznych, prowadzonych w Szkole Podstawowej nr 23 w Radomiu, w okresie od 6 kwietnia do 28 lipca 2013 r., uczestniczyło ogółem 30 osób dorosłych i dzieci, w tym 25 osób pochodzących ze społeczności romskiej. Warsztaty muzyczne zorganizowano w łącznym wymiarze 40 godzin, natomiast taneczne - w łącznym wymiarze 80 godzin. Na warsztatach i zajęciach prowadzona była lista obecności. Wszystkie osoby, które złożyły deklaracje uczestnictwa w tych zajęciach wzięły w nich udział. Przeprowadzanie zajęć zostało udokumentowane w formie zdjęć i nagrań video. Informacje o ich przebiegu zamieszczone zostały na stronie internetowej Stowarzyszenia.

(dowód: akta kontroli str. 25-35, 109-122, 229-230)

W przypadku zadania pt. „Moja przyszłość” ustalono, że zgodnie z ofertą realizacji zadania publicznego, stanowiącą załącznik do umowy nr WPS-VI.6113.20.2014 z dnia 31 października 2014 r. Stowarzyszenie zorganizowało w okresie od października do grudnia 2014 r. dla osób pochodzenia romskiego indywidualne zajęcia z doradcą zawodowym w łącznym wymiarze 200 godzin (po 5 godzin zajęć z jedną osobą) oraz zajęcia z psychologiem w łącznym wymiarze w 80 godzin (po 2 godziny zajęć z jedną osobą). W ramach realizacji tego zadania, doradca zawodowy ułożył indywidualny plan działań zawodowych dla każdego uczestnika projektu, będący programem jego rozwoju edukacyjnego i zawodowego. W programie wzięło udział 26 dzieci i młodzieży oraz 14 osób dorosłych.

(dowód: akta kontroli str. 56-76, 147-153, 277-281)

W przypadku zadania pt. „Moja kariera” ustalono, że Stowarzyszenie zgodnie z ofertą stanowiącą załącznik do umowy WPS-VI.6113.21.2014 z 31 października 2014 r. sfinansowało opracowanie książki, pn. „Moja Kariera, poradnik rozwoju zawodowego dla gimnazjalistów”, która w dniu 1 grudnia 2014 r. (tj. w terminie określonym w umowie) przekazana została do MUW celem jej akceptacji. Pismem z 5 grudnia 2014 r. Zastępca dyrektora Wydziału Polityki Społecznej MUW

poinformował Stowarzyszenie o zaakceptowaniu przedmiotowego poradnika. Stowarzyszenie sfinansowało następnie wydrukowanie 1500 sztuk tej książki.

(dowód: akta kontroli str. 36-55, 123-131, 138-139, 245-246)

Prezes Zarządu Stowarzyszenia wyjaśniła, że publikacja ta została przekazana nieodpłatnie do Kuratorium Oświaty w Radomiu, Wydziału Edukacji Urzędu Miasta w Radomiu oraz asystentów edukacji romskiej, skąd następnie trafiła ona do szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Ponadto Zarząd Stowarzyszenia przekazał ją za pośrednictwem poczty do bibliotek.

(dowód: akta kontroli str. 134)

1.1.4. Jak wynika z dokumentacji źródłowej (umowy o dzieło, umowy zlecenia, faktury, rachunki, protokoły odbioru, raporty kasowe, wydruki operacji na rachunkach bankowych), środki dotacji przekazane Stowarzyszeniu na realizację ww. zadań, wydatkowane zostały na zasadach określonych w umowach oraz wniosku lub ofertach stanowiących załączniki do tych umów, tj. m.in. terminowo i zgodnie z przeznaczeniem.

(dowód: akta kontroli str. 77-97, 138-139, 234-276)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Ustalono, że struktura wiekowa uczestników zajęć zorganizowanych przez Stowarzyszenie z doradcą zawodowym i psychologiem w ramach realizacji umowy nr WPS-VI.6113.20.2014 z dnia 31 października 2014 r. (zadanie pt. „Moja przyszłość”) odbiegała od struktury wiekowej adresatów tego projektu określonej w ofercie stanowiącej załącznik do ww. umowy. Podczas gdy zgodnie z ofertą zadanie to miało być adresowane do młodzieży uczęszczającej do ostatnich klas szkoły podstawowej, szkół gimnazjalnych oraz młodzieży, która chce uzupełnić swoje wykształcenie, zamieszkałej na terenie Radomia i w okolicach tego miasta, to w praktyce wśród uczestników tego projektu byli również uczniowie klas 3-5 szkół podstawowych oraz osoby dorosłe. Powyższa sytuacja w ocenie NIK może być przyczyną zakwestionowania przez Wojewodę Mazowieckiego prawidłowości realizacji tego zadania oraz zasadności sfinansowania ze środków dotacji części lub całości poniesionych na ten cel wydatków.

(dowód: akta kontroli str. 56-76, 147-153, 277-281)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości działalność Stowarzyszenia w zbadanym obszarze.

1.2. Dokumentowanie i ewidencjonowanie operacji gospodarczych odnoszących się do wykorzystanych środków dotacji celowej przeznaczonych na rzecz społeczności romskiej

Opis stanu
faktycznego

1.2.1. Stowarzyszenie nie zaprowadziło wyodrębnionej ewidencji księgowej dla środków dotacji otrzymanych od Wojewody Mazowieckiego oraz wydatków dokonywanych z tych środków.

Do 16 grudnia 2014 r. środki pochodzące z dotacji przeznaczonych na dofinansowanie realizacji objętych kontrolą zadań ewidencjonowane były na analitycznym koncie podstawowym (130-1), wspólnie z środkami własnymi Stowarzyszenia.

(dowód: akta kontroli str. 161-176, 177-198, 199-203, 219)

1.2.2. Zgodnie z postanowieniami objętych kontrolą umów zawartych z Wojewodą Mazowieckim (§ 8 pkt 2 umów z 2013 r. oraz § 6 pkt 2 umów z 2014 r.), każdy dokument księgowy poświadczający dokonanie wydatku, opłacanego w całości lub części ze środków pochodzących z dotacji powinien być opatrzone opisem zawierającym informacje o umowie z Wojewodą Mazowieckim w ramach realizacji której dany wydatek został poniesiony, pozycji kosztów wskazanej w ofercie której dotyczy, źródeł pochodzenia środków z których został opłacony. W umowach zawartych w 2014 r. wskazano ponadto, że opis umieszczony na dokumencie księgowym powinien zawierać datę i podpis osoby sporządzającej oraz że dowód księgowy musi być opatrzone wszystkimi wymaganymi adnotacjami i podpisami, zgodnie z przepisami art. 21-22 ustawy dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁸.

(dowód: akta kontroli str. 15, 26, 37-38, 57)

Ustalono, że dowody księgowe dotyczące wydatków poniesionych przez Stowarzyszenie na realizację badanych zadań (faktury, rachunki) opatrzone były wskazanymi wyżej wymaganymi opisami, poza informacjami wskazanymi w art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości, dotyczącymi stwierdzenia sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych, przez wskazanie miesiąca i sposobu ujęcia tego dowodu w danych księgach (dekretacja). Na takie uproszczenie zezwalał art. 21 ust. 1a pkt 2 ustawy o rachunkowości.

(dowód: akta kontroli str. 208, 210, 238-242, 245-265, 271-276)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Brak zaprowadzenia przez Stowarzyszenie wyodrębnionej ewidencji księgowej dla środków dotacji otrzymanych od Wojewody Mazowieckiego w latach 2013-2014 z przeznaczeniem na realizację zadań objętych niniejszą kontrolą, jak i wydatków dokonywanych z tych środków (o czym jest mowa w pkt 1.2.1. niniejszego wystąpienia pokontrolnego), stanowi naruszenie postanowień § 6 umów zawartych w tym zakresie z Wojewodą Mazowieckim.

Należy dodać, że wymóg zaprowadzenia przez Stowarzyszenie wyodrębnionej ewidencji w tym zakresie wynikał także z postanowień art. 152 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁹ oraz art. 16 ust. 5 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie¹⁰.

(dowód: akta kontroli str. 15, 26, 37, 57, 101, 103-105, 161-176, 177-198)

Prezes Zarządu Stowarzyszenia wyjaśniła m.in., że nie była świadoma tego obowiązku oraz że aneksem z 16 grudnia 2014 r. do zarządzenia nr 1/2007 z dnia 12 marca 2007 r. w sprawie dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, wyodrębnione zostały konta w zakresie kosztów i wydatków dla dwóch projektów finansowanych w 2014 r. z dotacji Wojewody Mazowieckiego.

(dowód: akta kontroli str. 101, 103, 105)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność Stowarzyszenia w zbadanym obszarze.

⁸ Dz. U. z 2013 r., poz. 330 ze zm.

⁹ Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.

¹⁰ Dz. U. z 2014 r., poz. 1118 ze zm.

1.3. Rozliczenie środków z dotacji celowej, sporządzanie sprawozdań z realizacji zadań, zgodność sprawozdań z ewidencją księgową i dokumentacją źródłową

Opis stanu
faktycznego

Spośród trzech zrealizowanych w badanym okresie zadań, Stowarzyszenie do czasu zakończenia niniejszej kontroli rozliczyło się z jednego, wykonywanego na podstawie umowy nr 2/R/2013 z dnia 8 kwietnia 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 219-232)

Ustalono, że podane w skorygowanym sprawozdaniu końcowym (uwzględniającym uwagi Wojewody Mazowieckiego) z realizacji umowy 2/R/2013 dane o wysokości kosztów poniesionych na realizację tego zadania oraz źródłach ich sfinansowania, miały potwierdzenie w dokumentacji źródłowej oraz były zgodne z danymi podanymi kosztorysie zadania, wchodzącym w skład wniosku o dotację (stanowiącym załącznik nr 1 do umowy 2/R/2013). Całkowity koszt analizowanego zadania wyniósł ok. 5,1 tys. zł, z czego ze środków dotacji sfinansowano 5,0 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 34-35, 77-88, 220-221, 223-226, 230-231, 234-244)

Sprawozdania końcowe z wykonania zadań, których dotyczą dwie umowy zawarte z Wojewodą Mazowieckim w dniu 31 października 2014 r. Stowarzyszenie zobowiązane jest przekazać Wojewodzie w terminie 30 dni od dnia zakończenia ich realizacji, tj., do 15 lub 30 stycznia 2015 r.

Żadna z badanych umów nie nakładała na Stowarzyszenie obowiązku przedłożenia Wojewodzie częściowego sprawozdania z realizacji zadania.

(dowód: akta kontroli str. 25-27, 36-41, 56-61)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Stowarzyszenia w zbadanym obszarze.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹¹, wnosi o:

1. Prowadzenie wyodrębnionej ewidencji księgowej dla środków pochodzących z udzielonych dotacji oraz wydatków dokonywanych z tych środków.
2. Obejmowanie zadaniami dofinansowanymi ze środków dotacji wyłącznie adresatów spełniających wymogi określone w ofercie lub wniosku stanowiącym załącznik do umowy z Wojewodą Mazowieckim o przyznanie dofinansowania na realizację zadania publicznego, a w przypadku konieczności skorygowania danych określających cechy tych adresatów, np. ich wiek, występowanie do Wojewody z wnioskiem o dokonanie stosownej zmiany umowy.

¹¹ Dz.U. z 2012 r., poz.82 ze zm.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 14 stycznia 2015 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie

Kontroler
Paweł Piotrowski
główny specjalista k.p.

.....
podpis

.....
podpis

D.W.